

DION LEONARD

MIJN REIS

MET GOBI

Vertaling Linda Jansen

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2017 Dion Leonard
Oorspronkelijke titel: *Finding Gobi*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 HarperCollins Holland
Vertaling: Linda Jansen
Omslagontwerp: HarperCollins Publishers Ltd 2017
Bewerking: Katya Kholyapina
Omslagbeeld: Jasper John
Foto auteur: Jasper John
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0102 9
ISBN 978 94 027 5520 6 (e-book)

NUR 402
Eerste druk februari 2018

Originele uitgave verschenen bij HarperCollins Publishers LLC, New York, U.S.A.
Deze uitgave is uitgegeven in samenwerking met HarperCollins Publishers LLC
HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoofdstuk 1

Ik liep de luchthaven uit en stapte China binnen. Ik stond even stil en liet de chaos mijn zintuigen eens goed door elkaar schudden. Duizend draaiende motoren op het parkeerterrein concurreerden met duizend stemmen die in mobiele telefoons brulden.

De borden waren in het Chinees en in een taal die op Arabisch leek. Ze waren allebei abracadabra voor me en daarom sloot ik achteraan in de rij mensen die naar ik aannam op een taxi stonden te wachten. Ik was een kop groter dan de meesten, maar wat hen betrof was ik lucht.

Ik was in Urumqi, een bruisende stad in de provincie Xinjiang, linksboven in China. Er is geen stad ter wereld die verder van een oceaan ligt dan Urumqi. Toen we uit Beijing hierheen vlogen zag ik het landschap van besneeuwde bergtoppen overgaan in uitgestrekte, verlaten woestijnvlakten. Ergens daarbeneden had het team dat de race organiseerde een route van 250 kilometer uitgezet waarop het allemaal voorbijkwam: de witbevroren bergtoppen, de doorstaande winden en de verlaten, levenloze, met kreupelhout begroeide gebieden; de Gobiwoestijn, kortom. Ik zou er dwars doorheen lopen. Ik zou zo goed als een hele marathon per dag lopen en dat vier dagen achter elkaar, en op de vijfde dag bijna twee, met op de zesde dag een eindsprint van bijna tien kilometer in een uur.

Deze races worden ‘*multistage ultra’s*’ genoemd en je kunt je haast geen meedogenlozere beproeving van je mentale en fysieke weerstand voorstellen. Mensen zoals ik betalen duizenden dollars voor het recht zich in deze pure hel te storten en onderweg vijf procent van hun lichaamsgewicht te verliezen, maar het is het waard. We komen door de meest afgelegen en karakteristieke streken van de wereld en hebben een veiligheidsnet van een betrokken supportteam en een zeer ervaren medische staf.

Sommige mensen noemen deze exercities een marteling, maar levensveranderend zijn ze ook.

Soms loopt het minder lekker. Zoals die keer dat ik zes marathons in een week probeerde te doen. Ik strandde halverwege en was in alle staten. Het voelde als einde oefening, alsof ik nooit meer zou kunnen meedoen. Maar ik herstelde precies genoeg voor een laatste kans. Als ik in de Gobimarathon goed zou presteren zat er misschien nog wel meer duurloop in het vat. In de drieënhalf jaar sinds ik het lopen serieus had opgepakt had ik ontdekt hoe goed het voelt om op het podium te staan. Het idee om nooit meer mee te doen om te winnen gaf me een nare smaak in de mond.

Als het werkelijk fout zou gaan, zoals een paar jaar geleden een andere loper in dezelfde marathon was overkomen, kon ik doodgaan.

Op internet had ik gelezen dat de rit van het vliegveld naar het hotel tussen de twintig en dertig minuten zou duren. Maar hoe dichterbij we die tijdslimiet naderden, hoe bruusker de chauffeur werd. Hij deed al niet erg toeschietelijk toen hij een prijs noemde die drie keer zo hoog was als ik had verwacht, en vanaf dat moment ging het van kwaad tot erger.

Toen we stilstonden bij een roodstenen gebouw probeerde hij me al zwaaiend met zijn armen de taxi uit te werken. Ik keek uit het raam en vervolgens naar de afbeelding die ik hem had laten zien voor we vertrokken. Eén ding was wel duidelijk: hij had me niet naar een hotel gebracht.

‘Volgens mij heb je een bril nodig, makker,’ probeerde ik het luchtig te houden en er een grapje van te maken. Dat werkte niet.

Gepikeerd pakte hij zijn telefoon en brulde iets tegen iemand aan de andere kant van de lijn. Toen we eindelijk op mijn bestemming waren was hij furieus. Hij schudde met gebalde vuisten en ging er met rokende banden vandoor.

Mij kon het allemaal weinig schelen. Intensief hardlopen beukt niet alleen in op je lijf, maar ook op je brein. Je leert heel snel om je af te sluiten voor dingen die je afleiden en irriteren, zoals bloedende tepels of het verlies van teennagels. Een razende taxichauffeur was niet bepaald iets om wakker van te liggen.

De volgende dag was een ander verhaal.

Ik moest met de ultrasnelle trein een paar honderd kilometer naar een grote plaats reizen, Hami, waar het kantoor van de raceorganisatie zich bevond. Vanaf het moment dat ik op het station in Urumqi arriveerde wist ik dat dit een reis met hinderissen zou worden.

Ik had nog nooit zulke strenge veiligheidscontroles meegeemaakt. Er waren overal militaire voertuigen. Voetgangers en gemotoriseerd verkeer moesten langs provisorische checkpoints met gewapende bewakers. Men had me geadviseerd om twee uur van tevoren naar het station te gaan, maar toen ik de menzensee zag vroeg ik me af of dat wel genoeg was. Als de taxirit van de vorige dag me iets duidelijk had gemaakt, was het wel dat de taalbarrière een reëel obstakel zou zijn voor het omboeken van mijn ticket als ik die trein miste. En wie kon garanderen dat ze me überhaupt zouden laten starten als ik me vandaag niet meldde bij het organisatiecomité?

In paniek raken zou me in elk geval geen goed doen, dus ik reguleerde mijn ademhaling, sprak mezelf streng toe en schuifde voetje voor voetje naar de eerste veiligheidscontrole. Toen ik daardoorheen was en had uitgezocht waar ik mijn ticket moest ophalen, ontdekte ik dat ik in de verkeerde rij stond. Toen ik achteraan in de juiste stond lag ik inmiddels ver achter op mijn schema. Als dit een marathon was, liep ik in de achterhoede. Ik loop nooit in de achterhoede.

Toen ik mijn plaatsbewijs had restten me nog veertig minuten voor een zoveelste checkpoint, een forensisch aandoende paspoortcontrole door een overijverige politieman, ellebogen-

werk om naar voren te komen in de wachtrij voor het inchecken, hijgend en uitzinnig proberen wijs te worden uit borden en displays die ik niet kon lezen, en me ten einde raad afvragen welk perron ik in vredesnaam moest hebben.

Gelukkig was ik niet voor iedereen lucht. Een Chinese jongeman die in Engeland had gestudeerd tikte me op de schouder.

‘Hebt u hulp nodig?’ vroeg hij.

Ik kon hem wel zoenen.

Op het juiste perron aangekomen wilde ik net nog even gaan zitten toen iedereen in mijn omgeving zich omdraaide en naar het treinpersoneel keek dat voorbijliep. Het leek wel een scène op een luchthaven in de jaren vijftig van de vorige eeuw. De machinisten waren onberispelijk in uniform, compleet met witte handschoenen, en straalden complete controle uit. De stewardessen hadden een air van onverstoorbaarheid en perfectie.

Ik stapte in en zonk uitgeput in mijn stoel. Er waren bijna zesendertig uur verstreken sinds ik uit Edinburgh was vertrokken en ik probeerde de mentale en fysieke spanning te laten afvloeien die zich in die tijd had opgebouwd. Ik keek naar buiten of er iets interessants te zien was, maar de trein rolde uren aan een stuk door een nietszeggend landschap: te weinig bewerkt voor landbouwgrond, niet braak genoeg voor woestijn. Het was alleen maar grond, honderden en nog eens honderden kilometers.

Gestrest en uitgeput. Dat was hoe ik me níét wilde voelen zo vlak voor de grootste race waar ik me tot dusver aan had gewaagd in mijn korte hardloopcarrière.

Ik had deelgenomen aan meer prestigieuze evenementen, bijvoorbeeld de wereldberoemde Marathon des Sables, die algemeen erkend wordt als de zwaarste hardlooprace ter wereld. Twee keer behoorde ik tot de dertienhonderd lopers die door de Sahara jakkerden terwijl de temperaturen overdag richting de 40 graden gingen en ’s nachts kelderden tot een graad of vier. De

tweede keer eindigde ik op een nette tweeëndertigste plaats. Maar dat was vijftien maanden geleden, en in die tijd was er veel gebeurd.

Het was begonnen met een race door de Kalahariwoestijn. Ik had veel van mezelf geëist – te veel – om gemiddeld als tweede te eindigen, mijn ‘allereerste podiumplek’ in een multistage. Ik had te weinig gedronken, waardoor mijn urine qua kleur meer op cola leek. Toen ik thuiskwam zei mijn arts dat mijn nieren als gevolg van het vloeistoftekort waren geslonken en door het hardlopen waren beschadigd. Het gevolg: bloed in mijn urine.

Een paar maanden later kreeg ik hartkloppingen tijdens een andere duurloop. Mijn hart ging wild tekeer en ik werd misselijk en duizelig.

Vrijwel direct nadat ik aan de Marathon des Sables was begonnen, speelden diezelfde problemen weer op. Natuurlijk negeerde ik de pijn en dwong mezelf vooruit naar een plek in de top vijftig. Het probleem was dat ik zo veel van mezelf had geëist dat ik, eenmaal thuis, behoorlijke kramp in mijn linkerhamstring kreeg als ik ook maar een stap probeerde te zetten. Om over hardlopen nog maar te zwijgen.

De eerste maanden nam ik rust. Daarna liep ik van de ene fysiotherapeut naar de andere en kreeg ik steeds een variant op hetzelfde liedje te horen: probeer deze combinatie van kracht- en conditietraining eens. Ik probeerde ze allemaal, maar niets hielp me weer op de been.

Het kostte me bijna een jaar om de mensen te vinden die snaptten wat er aan de hand was en de juiste diagnose stelden: een deel van het probleem was dat ik geen juiste loop had. Ik ben lang, ruim boven de een meter vijfentachtig, en hoewel mijn lange, regelmatige, soepele tred gemakkelijk en natuurlijk voelde, stimuleerde ik niet alle spieren die ik zou moeten gebruiken.

Deze race in China was de eerste kans om mijn nieuwe, snellere, kortere pas in een zware competitie uit te testen. Ik voelde

me in allerlei opzichten fantastisch. Ik had vooraf uren achter elkaar pijnvrij kunnen hardlopen en me beter dan ooit aan mijn voorbereidende dieet gehouden. De afgelopen drie maanden had ik geen alcohol of junkfood aangeraakt en zelfs de koffie laten staan. Zo hoopte ik definitief van die hartkloppingen af te komen.

Als dat z'n vruchten afwierp en ik in China inderdaad zo goed liep als ik realistisch achtte, zou ik me aan de prestigieuze hardlooperace wagen die later in het jaar op de planning stond: over de zoutvlakten van de Atacama. Als ik daar zou winnen, had ik de topvorm om me weer op te geven voor de Marathon des Sables en voorgoed mijn naam te vestigen.

Ik stapte in Hami als eerste uit de trein en liep aan kop van de menigte toen we naar de uitgang stroomden. Dit is het betere werk, dacht ik.

De bewaker bij de veiligheidscontrole maakte korte metten met mijn vreugde.

‘Wat doet u hier?’

Buiten zag ik een lange rij taxi's die langs een nu nog verlaten voetgangerspromenade stonden te wachten tot mijn medepassagiers ze allemaal hadden ingepikt. Ik probeerde uit te leggen dat ik aan de marathon mee zou doen en dat ik snel naar de taxi's moest, maar ik wist dat het zinloos was. Hij keek met een kritische frons van mij naar mijn paspoort en terug en gebaarde dat ik hem moest volgen naar een trailer die tevens dienstdeed als kantoor.

Het kostte een halfuur om uit te leggen waarom ik al die energiedrankjes en gedroogde voedselpakketjes bij me had, en ik betwijfelde of hij me geloofde. Ik denk dat hij me vooral liet gaan omdat hij het zat was.

Tegen de tijd dat ik bij de voetgangerspromenade kwam, was er geen mensenmassa meer te bekennen. Ook geen taxi.

Top.

Ik ging in mijn eentje staan wachten. Ik was moe en snakte naar het eind van deze waanzinnige reis. Dertig minuten later kwam er een taxi aanrijden. Ik had in Urumqi een print in Chinees schrift van het adres van mijn volgende hotel geregeld en tot mijn vreugde leek de chauffeur het te herkennen toen ik die voor haar neus hield. Ik ging achterin zitten, waarbij mijn knieën tegen het metalen rasterwerk geplet werden, en sloot mijn ogen toen we optrokken.

We hadden nog maar een paar honderd meter gereden toen de auto stilstond. Mijn chauffeur nam nog een passagier aan boord. *Just go with the flow, Dion.* Het leek me zinloos om te protesteren. Althans niet tot ze zich naar me omkeerde, naar de deur wees en er geen onduidelijkheid over liet bestaan dat de andere passagier een veel betere klant was en mijn aanwezigheid in de taxi niet langer gewenst was.

Ik liep terug, was weer dertig minuten kwijt aan de onvermijdelijke veiligheidscontroles en stelde me opnieuw op bij de lege taxistandplaats.

Ten slotte kwam er weer een taxi aan met een aardige, beleefde chauffeur, die precies leek te weten waar hij heen moest. Hij straalde zo veel zelfvertrouwen uit dat het niet bij me opkwam om te checken of ik bij het juiste hotel was toen hij de auto tien minuten later voor een groot, grijs gebouw tot stilstand bracht. Ik betaalde, pakte mijn tas en hoorde hem weggrijden.

Pas toen ik naar binnen ging besepte ik dat ik helemaal verkeerd zat. Dit was geen hotel, maar een kantorencomplex. Een kantorencomplex waar niemand Engels sprak.

De volgende veertig minuten probeerde ik met de aanwezigen te communiceren en zij met mij. De telefoontjes die ze pleegden met ik-weet-niet-wie brachten me niet dichterbij waar ik moest zijn. Toen ik een taxi op langzame snelheid voorbij zag rijden greep ik mijn tas, rende naar buiten en smeekte de chauffeur me naar mijn bestemming te brengen.

Toen ik een halfuur later naar het lege bed staarde in het bud-

gethotel dat de organisatoren van de race voor me hadden geboekt, legde ik hardop een plechtige gelofte af:

‘Ik ga nooit van mijn leven meer naar China.’

Het had niets te maken met het onvermogen om normaal te kunnen communiceren en zelfs niet met de spierpijn en vermoeidheid die me parten speelden. Ik had de hele dag weerstand geboden tegen de neiging me zorgen te maken, maar toen het ene na het andere misging, werd ik uiteindelijk toch zenuwachtig. Dat was niet logisch en het sloeg nergens op. Ik bleef mezelf voorhouden dat ik meer dan genoeg tijd had om van Beijing naar het startpunt van de race te komen. Zelfs als ik mijn trein had gemist, zou ik op een of andere manier wel iets hebben kunnen regelen. Bovendien wist ik zeker dat alle pijntjes van de afgelopen dagen als sneeuw voor de zon zouden verdwijnen zodra ik begon met lopen.

Maar toen ik bij mijn hotel in de buurt van het kantoor van de marathonorganisatie aankwam voelde ik me nerveuzer dan ik ooit voor het begin van een race ben geweest. De diepere oorzaak van mijn spanningen had niets te maken met de reis of de gedachte aan de fysieke beproevingen die voor me lagen. Het lag veel en veel dieper.

Het was de angst dat dit de laatste race van mijn leven zou zijn. Het was de angst dat iets wat ik liefhad van me afgenomen zou worden.

Dinsdag 3 januari 1984. De dag na mijn negende verjaardag. Die dag begreep ik voor het eerst hoe snel het leven kan veranderen. Het was een fantastische, door de Australische zomerzon overgoten dag geweest. 's Morgens had ik met de fiets een paar zelf opgeworpen demarrages genomen terwijl pa en ma de krant lazen en mijn zusje van drie in de tuin speelde, vlak bij de ingang naar oma's souterrainappartement aan de andere kant van het huis. Het was me eindelijk gelukt op de trampoline een per-

fecte salto te maken en na de lunch gingen mijn vader en ik eropuit met een cricketbat en een paar oude ballen. Hij was net aan de beterende hand na een bronchitisaanval en dit was de eerste keer in tijden dat hij met me mee naar buiten ging om iets sportiefs te doen. Hij leerde me hoe ik het cricketbat moest vasthouden om de bal zo hard en hoog te slaan dat hij over het borstelige gras zeilde tot het einde van ons perceel.

Toen ik tegen het einde van de middag weer naar binnen ging rook het er heerlijk naar mijn moeders kookkunsten. De chocoladepudding stond al uren na te garen en ze had zo'n rijk gevulde bolognesesaus gemaakt dat ik, met mijn hoofd vrijwel in de pan, de geur opsnoof tot ik de hitte niet meer kon verdragen.

Het was een heerlijke dag.

Toen het bedtijd was ontkende ik, zoals iedereen op die leeftijd, dat ik moe was, maar zodra mijn hoofd het kussen raakte zakte ik weg. Ik kreeg nog vaag mee dat mijn moeder, zoals elke zondagavond, naar aerobics ging en dat mijn vader met het geluid zacht naar een cricketwedstrijd op televisie keek.

'Dion!'

Ik wilde niet wakker worden. Het was donker en mijn hoofd zat nog half in een wondere droomwereld.

'Dion!' klonk opnieuw de stem van mijn vader. Er was geen enkel ander geluid in huis; niet van de tv, niet van mijn moeder.

Ik had geen idee waarom hij zo naar mij riep en ik liet mezelf weer meenemen naar dromenland.

Ik zou niet weten hoelang mijn vader mijn naam is blijven roepen, maar op een gegeven moment wist ik dat ik op moest staan om te gaan kijken wat er aan de hand was.

Hij lag in bed, onder een deken. Hij keek me niet aan toen ik binnenkwam en ik wilde niet al te ver de kamer ingaan. Zijn ademhaling klonk helemaal verkeerd, alsof hij al zijn kracht gebruikte om zelfs het kleinste beetje lucht te happen. Op de een of andere manier wist ik dat hij heel ziek was.

'Ga je oma halen, Dion. Nu meteen.'

Ik holde naar beneden en bonsde op oma's deur.

'Oma, je moet komen,' zei ik. 'Papa heeft je nodig. Er is iets mis.'

Ze ging direct mee en ik liep achter haar aan naar boven. Ik weet nog dat ik dacht dat alles goed zou komen, want oma was verpleegster. Als mijn kleine zusje Christie of ik ons hadden bezeed en oma een pleister op onze wondjes deed, maakte ze ons altijd aan het lachen met haar verhalen over het repatriëringsziekenhuis waar ze vroeger hoofdzuster was. Ze was een sterke vrouw, een vechter, en ik was ervan overtuigd dat zij magische handen had waarmee ze iedere ziekte of pijn de baas kon.

Zodra ze mijn vader zag, belde ze een ambulance. Ik bleef bij hem terwijl ze telefoneerde, maar daarna stuurde ze me de kamer uit.

Christie lag te slapen in de kamer ernaast. Ik stond naar haar te kijken terwijl ik naar de steeds slechter wordende ademhaling van mijn vader luisterde en de stem van mijn oma, die anders klonk dan ik ooit had gehoord. 'Garry,' zei ze, iets luider dan gewoonlijk, 'de ambulance is onderweg. Je hebt een astmaaanval. Blijf rustig, Garry. Blijf bij me.'

Christie werd wakker van het rumoer en begon te huilen. 'Papa voelt zich niet lekker, Christie,' zei ik, en ik probeerde net zo te praten als oma. 'Maar er komen mensen om te helpen.'

Toen ik de ambulance hoorde aankomen holde ik naar de hal om de voordeur open te doen. Ik zag dat de broeders een brancard en beademingsapparatuur naar boven droegen. In stilte keek ik toe hoe mijn vader een paar minuten later naar buiten werd gereden. Ik wilde niet naar hem kijken. Hij vocht om te blijven ademen, zijn hoofd trilde en ik hoorde een van de wiel-tjes ratelen terwijl de brancard werd voortbewogen.

Ik liep mee naar buiten, waar de straatverlichting en alarmknipperlichten een spel met het donker speelden. Pa lag met zijn hoofd opzij en een zuurstofmasker voor zijn gezicht op de brancard. Toen hij door de broeders in de ambulance werd gescho-

ven kwam mijn moeder aanrijden. Toen ze uitstapte was ze stil, maar toen ze een paar seconden later naast oma bij de geopende ambulance stond, begon ze te gillen en te schreeuwen. ‘Het komt goed,’ zei oma, maar ik denk niet dat mijn moeder haar kon horen.

‘Ik hou van je,’ zei mijn vader toen mijn moeder zich over hem heen boog. Het waren zijn laatste woorden.

Christie, oma en ik bleven achter, mijn moeder ging met mijn vader mee in de ambulance. Ik weet niet hoelang we alleen waren en ook niet meer wat we hebben gedaan, maar ik weet nog wel dat tegen middernacht de deur eindelijk openging. Mijn moeder kwam binnen in het gezelschap van een dokter. Geen van tweeën zei iets. Oma en ik wisten allebei wat er was gebeurd. Even later waren we alle drie in tranen. Het duurde niet lang voor de telefoon begon te rinkelen. Mijn oma nam op. Ze sprak op gedempte toon, de gesprekken duurden nooit langer dan een paar minuten. Toen de bel ging en de eerste burens binnendrupelden, die ma in hun armen namen, verdween ik naar mijn kamer.

Op de begrafenis keek ik naar de kist die naar het gedolven graf werd gereden. Ik schudde mijn moeders hand van mijn schouder en holde ernaartoe om hem tegen te houden. Ik vouwde zo veel van mijn lijfje om de kist als maar mogelijk was, maar het haalde niets uit. Mijn armen waren te kort om de hele kist te omvatten. Toen ik zo hard begon te huilen dat het zeer deed in mijn borst, trok iemand me zachtjes weg.

Hoofdstuk 2

Mijn moeder ging kort na het overlijden van mijn vader beneden wonen. Oma zorgde voor haar, en voor Christie en mij. Het was alsof mijn moeder weer kind was geworden, waardoor ze geen moeder voor ons meer kon zijn.

Ik was zelf nog maar een kind van een jaar of negen, maar iedere sukkel had het kunnen zien. Ze trok het niet. Op de dag dat ik haar slaapkamer binnenliep en haar naar een grote fles met pillen in haar hand zag staren, de sporen van tranen nog op haar gezicht, werd dat definitief bevestigd.

Dit was een paar weken na mijn vaders dood. Het duurde een paar maanden voor ik ontdekte dat haar ellende niet alleen werd veroorzaakt door verdriet. Op een avond waren we samen in de keuken. Mijn moeder was aan het schoonmaken, een nieuwe obsessie die ze onlangs had ontwikkeld, en ik zat aan tafel te lezen.

‘Dion,’ zei ze, zonder enige inleiding of waarschuwing, ‘Garry was je vader niet.’

Ik herinner me niet dat ik schreeuwde of wegrende. Ik herinner me niet dat ik gilde of brulde, of mijn moeder om uitleg vroeg. Ik weet niet wat ik toen zei. Ik kan me niet herinneren hoe ik me voelde. Waar talloze herinneringen zouden moeten zijn, is een groot zwart gat. Ik kan alleen maar gissen hoe pijnlijk die woorden moeten zijn geweest. Dat ik iedere herinnering aan dat moment uit mijn geheugen heb gewist, zegt genoeg.

Wat ik wel zeker weet is dat de wond die ik heb opgelopen op de dag dat mijn vader – Garry – stierf, zo diep is geworden dat hij een ander mens van me heeft gemaakt.

Zelfs nu begint mijn moeder nog te huilen als ze over Garry's dood praat. Ze zegt dat een ritje van twintig minuten in een ambulance genoeg was om onze levens volledig op hun kop te zet-

ten. Ze heeft gelijk, maar ook weer niet: van rust naar chaos was misschien een kwestie van minuten, maar van een bedroefd hart naar een gebroken hart was een kwestie van vijf woorden.

Ik bewaarde mijn geheim angstvallig. Het kostte me een jaar of twee om de waarheid over mezelf boven tafel te krijgen en ik schaamde me voor mijn verleden. Ik was niet alleen het kind zonder vader in huis, ik kende verder ook helemaal niemand die maar één ouder had. De stroom bezoekers die ons na de begrafenis hadden opgezocht was al lang opgehouden en onze slinkende bankrekening dwong mijn moeder om werk te zoeken. Als ze niet werkte was ze eindeloos in huis aan het poetsen terwijl ze naar liedjes van Lionel Richie luisterde, die keihard uit de stereo in de smetteloze eetkamer galmden.

Ik had het idee dat al mijn vrienden uit volmaakte gezinnen kwamen en omdat ze allemaal naar de kerk gingen, maakte ik daar ook een gewoonte van. Ik wilde het gevoel hebben dat ik erbij hoorde en het was bovendien meegenomen dat ik mezelf na de dienst aan een handvol koekjes kon helpen. Ik had geen moeite met de preken. Soms ging ik daardoor zelfs positiever over mezelf denken. Maar aan de manier waarop de mensen me opnamen als ik naar de theetafel achter in de zaal schuifelde, merkte ik dat ze mij met heel andere ogen bekeken dan alle anderen. Ik hoorde ze fluisteren achter mijn rug. Als ik me omdraaide viel er een ongemakkelijke stilte en werden er gemaakte glimlachjes op de gezichten getoverd.

Mijn moeder begon van die telefoontjes te krijgen. Ik probeerde de hal in te sluipen en naar haar te kijken terwijl ze belde. Ze stond met afhangende schouders met haar gezicht naar de muur. Haar woorden waren afgemeten en de telefoontjes kort. Soms, als ze zich omdraaide en mij zag kijken, vertelde ze over de laatste roddels die de mensen in het dorp over ons verspreidden.

Het duurde niet lang voor ik het aan den lijve ondervond,

toen ik op een zaterdagmiddag naar het huis van een vriendje ging. Ik zag zijn fiets op het grasveld liggen, dus ik wist dat hij thuis was, maar zijn moeder zei dat hij niet kon komen spelen.

‘Je mag niet naar Bradley toe,’ zei ze, terwijl ze de vliegenhor tussen ons dichttrok.

‘Waarom niet, mevrouw Firth?’

‘Jij hebt een slechte invloed. We willen niet dat je hier komt.’

Kapot van ellende liep ik weg. Ik dronk niet, ik vloekte niet, ik misdroeg me niet op school, ik kwam nooit in aanraking met de politie. Oké, ik was een beetje gulzig met de koekjes in de kerk, maar verder was ik altijd beleefd en probeerde ik aardig te doen.

Ze kon maar één ding bedoelen.

Ik kon er op dat moment nog geen woorden aan geven, maar kreeg in sneltreinvaart een sterke weerzin tegen het gevoel te worden buitengesloten. Toen ik veertien was, kende ik exact mijn plek in het leven: buiten de groep.

Zoals gewoonlijk ging ik ergens bij de muur zitten toen de stafleden met de veiligheidsbriefing begonnen. Deze race was op touw gezet door een organisatie waarmee ik nog niet eerder had gelopen, maar ik had genoeg van dit soort bijeenkomsten meegemaakt om te weten wat er kwam.

Het grootste risico voor deelnemers aan een multistage ultra door de woestijn is wanneer hitte-uitputting (je normale niveau van uitdroging, kramp, duizeligheid en snelle hartslag) doorslaat naar een hitteberoerte. De hitteberoerte is een feit als er ernstigere symptomen optreden, waaronder verwardheid, desoriëntatie en attaques. Je hebt het niet door als dat gebeurt, je pikt de signalen zelf niet op. Er is sprake van een hitteberoerte als je tegen de vlakke gaat of verkeerde beslissingen neemt terwijl je geen seconde meer moet wachten met de schaduw opzoeken, mineralen en vloeistof binnenkrijgen en je lichaamstemperatuur drastisch naar beneden brengen. Doe je dat niet, dan kun je in coma raken en uiteindelijk het loodje leggen.

De stafleden gaven aan dat iedereen van wie werd vermoed dat hij of zij op het randje van hitte-uitputting balanceerde, onmiddellijk uit de race zou worden gehaald. Ze zeiden niet dat een van hun deelnemers zes jaar geleden in dezelfde race aan een hitteberoerte was bezweken.

De microfoon ging naar een Amerikaanse vrouw. Ik herkende haar als degene die deze race voor het eerst had georganiseerd.

‘We hebben dit jaar een paar fantastische lopers die het tegen elkaar op zullen nemen,’ zei ze, ‘onder wie de enige echte Tommy Chen.’ Er volgde applaus van de honderd lopers in de ruimte, die allemaal hun aandacht op een jonge Taiwanese vent richtten. Hij was in het gezelschap van zijn eigen cameraploeg, die het moment ijverig vastlegde.

Ik luisterde naar allerlei bijzonderheden over de manier waarop Tommy zou gaan winnen en de fantastische prestaties die hij al had neergezet. Ik wist dat hij een van de beste deelnemers was en dat hij een ware multistage-superster was. Ik wist dat hij moeilijk te kloppen zou zijn.

Voor ik uit Schotland vertrok had ik een mail van de organisatoren gelezen met daarin een top tien van hardlopers van wie ze hoge verwachtingen hadden. Ik stond er niet bij, hoewel ik in het verleden een aantal van hen verslagen had. Ergens voelde ik me daar nog steeds geïrriteerd over, maar niet omdat mijn ego gekwetst was. Na een race van 220 kilometer in Cambodja, acht maanden geleden, had ik niet meer gelopen. Ik was in de vergetelheid geraakt en nam het hun niet kwalijk dat ze mij niet in het vizier hadden gehad.

Ik baalde vooral van mezelf. Ik was pas drie jaar geleden met hardlopen begonnen. Het feit dat ik zo laat was ingestroomd betekende dat ik maar een kleine tijdspanne had om mezelf te bewijzen. Acht maanden ertussenuit om te herstellen voelde als verspilling van kostbare tijd.

Er had voor de briefing al een kitcheck plaatsgevonden, een controle of alle noodzakelijkheden in de rugzakken aanwezig waren. Hoewel je al je eten, slaappullen en kleding voor de hele race meedraagt, is het zaak de rugzak zo licht mogelijk te houden. Voor mij betekende dat geen schone kleren, geen slaapmatje en geen boeken of smartphone voor ontspanning aan het eind van een loopdag. Ik neem niet meer mee dan een slaapzak, één stel kleren en het absolute minimum aan voedsel om te overleven. Ik stel me in op 2000 calorieën per dag, hoewel ik weet dat ik er wel 5000 verbrand. Als ik thuiskom zie ik eruit als een wandelend lijk, maar het lichtere gewicht is het waard.

Later op de dag werden we per bus naar de plek vervoerd waar de race zou beginnen. Het was een reis van een paar uur en ik kletste wat met de vent naast me. Ik probeerde me af te schermen voor het lawaai achter ons van drie kerels uit Macau, die de hele weg hard zaten te lachen en te praten. Ik draaide me een paar keer met een scheve glimlach naar ze om, in de hoop dat ze mijn subtiele hint om te dimmen zouden opmerken. Ze grijnsden vriendelijk terug en gingen gewoon door met hun feestje. Toen we er waren was ik het meer dan zat en hoopte op wat rust om me mentaal op de race te kunnen voorbereiden.

De lokale bevolking had een prachtige demonstratie van regionale dansen en paardrijkunsten georganiseerd, waaronder een spel dat leek op polo maar gespeeld werd met een dood schaap. Ik glipte weg om de tent op te zoeken waar ik was ingedeeld en daar een plekje veilig te stellen. Op de meeste multistage ultra's krijgen de deelnemers tentmatten toegewezen met wie ze de hele race samen kamperen. Je weet nooit wat je krijgt, maar je kunt er tenminste voor zorgen dat je geen beroerde slaapplek hebt.

Ik keek rond in de afgedankte legertent en vroeg me af waar ik zou gaan liggen. Dicht bij de ingang vond ik vervelend vanwege de tocht, en helemaal achterin vond ik het vaak iets te koud. Ik besloot een gokje te nemen en koos een plekje in het midden. Nu maar hopen dat mijn medekampeerders me niet uit

de slaap zouden houden met gesnurk of ander luidruchtig gedoe.

Terwijl ik een laatste keer mijn kit inspecteerde kwamen de eerste drie tentgenoten binnen. Ze leken wel oké en deden niet moeilijk toen ze hun slaapplaats uitkozen.

Toen ik gelach hoorde, opkeek en de drie mannen uit Macau naar binnen zag wandelen, kon ik wel janken.

Hoewel het zomer was, werd het gemeen kouder toen de zon onderging. De dorpsoudste hield een toespraak waar ik niets van kon volgen, maar de schitterende vertoning van Mongoolse dansen en halsbrekende paardrijkunsten was genoeg om me een poos af te leiden. Een aantal deelnemers zat al aan hun avondmaal. Ik liep wat rond en bleef even staan kijken naar de filmploeg van Tommy Chen, maar besloot al snel om terug te gaan naar de tent. Als mensen vragen beginnen te stellen over het merk schoenen waar ze op lopen, hoeveel hun tassen wegen en of ze extra voorraden hebben meegenomen, vind ik het de hoogste tijd worden om me terug te trekken. Het is geen goed idee om je de dag voor een race begint in zulke gesprekken te mengen. Op het moment dat je iemand spreekt die het anders doet, begin je aan jezelf te twifelen.

Ik keek op mijn horloge. Halfzeven, tijd om te gaan eten. Hoewel het moeilijk kan zijn om te wachten als je nerveus bent en het al donker is, zorg ik op een loopdag altijd dat ik op het juiste tijdstip ga eten. Te vroeg je maaltijd nemen en je lichaam de calorieën laten verbranden nog voor je bent begonnen, dat moet je niet willen.

Ik pakte mijn eten, nestelde me in mijn slaapzak en at in stilte in de tent.

Ik zorgde ervoor dat ik sliep voor de anderen terugkwamen.